

# ДОКЛАД

ЗА ГОРИТЕ С ВИСОКА КОНСЕРВАЦИОННА  
СТОЙНОСТ  
НА ТП-ДГС ГЕНЕРАЛ ТОШЕВО

2016 г.

Настоящото проучване е извършено в периода 2014 - 2015 година, във връзка с определяне на горите с висока консервационна стойност (ГВКС) за територията на ТП-ДГС Генерал Тошево и в изпълнение на принцип 9 от стандарта за сертификация управлението на гори по схемата на FSC. Инвентаризацията и проучванията са направени съгласно указанията на Националното ръководство за определяне на гори с висока консервационна стойност.

В Националното ръководство е дадена дефиниция за ГВКС, включваща в себе си шест различни характеристики на гората или комбинации от тях, които определят нейната консервационна стойност. В общ план Ръководството дава и насоки за управление и стопанисване, които ще запазят или повишат тези консервационни стойности. При разработката на настоящия документ, екипът се е водил изцяло от определенията, праговете и оценките посочени в Националното ръководство. Съответните дефиниции са адаптирани конкретно за горските територии, управлявани от ТП-ДГС Генерал Тошево.

Посочените указания за стопанисване и мониторинг са разписани конкретно и съобразно спецификата на горите и начина им на управление на проучваната територия. Разработени са всички консервационни стойности, установени на територията на горското стопанство. Инвентаризацията на ГВКС, свързани с наличието на редки, застрашени и изчезващи видове е продължителен процес излизащ извън рамките на един сезон. Препоръчва се базата данни за разпространението на тези ВКС да бъде постоянно актуализирана от персонала въз основа на периодични техни наблюдения.

Общата площ на горските територии-държавна собственост управлявани от ТП-ДГС Генерал Тошево са в размер на 14 889 . 40 ха. по ГСП-2015г.

Разнообразието на релефа, почвените характеристики и климата обуславят значително биологично разнообразие. Горските екосистеми в района са много ценни в икономически, екологичен и социален аспект, тъй като поддържат богат растителен и животински свят и имат важни водорегулиращи, противоерозионни, рекреационни и естетически функции.

Основната част от горските територии в обхвата на дейност на ТП-ДГС Генерал Тошево са включени в различните категории ВКС. В някои случаи един и същи подотдел попада в повече от една консервационна стойност. Това прави гората в този подотдел особено значима за поддържане и повишаване на всички идентифицирани консервационни стойности. В такива случаи се прилагат препоръките и ограниченията за стопанисване и мониторинг, които имат най-строг режим по отношение на прилагането на горскостопанските дейности.

По време на процеса на идентификация на ГВКС за територията на ТП-ДГС Генерал Тошево, екипът работи в тясно сътрудничество с ръководството на горскостопанската единица. Ръководният състав е преминал теоретично обучение за основните принципи по прилагането на методиката на Националното ръководство по определяне, управление и мониторинг на гори с висока консервационна стойност.

През периода на проучванията са проведени консултации с представители на местните власти и сдружения за определяне на значимите за местните общности горски територии и съгласуване на режимите за стопанисване. По време на срещите те са информирани за проучването и за основните принципи на горите с висока консервационна стойност и е потърсено тяхното мнение относно възможностите за прилагане.

**ТП ДГС Генерал Тошево е получило името си от гр. Ген. Тошево, където е установено и седалището му.**

ТП-Държавно горско стопанство Генерал Тошево, носи името на гр. Генерал Тошево, най-голямото селище в този район и негов естествен административен център, където е и седалището му.

Разположено е в Североизточна България в североизточната част на Добричка област, на 24 км от град Добрич, на 64 км от град Варна, на 40 км от град Балчик. На север граничи чрез държавната граница с Република Румъния, на изток с ТП – ДЛС Балчик, на юг с ТП - ДГС-Добрич и на запад с ТП ДЛС-Тервел и ТП – ДГС Силистра.

## **Географско положение**

ТП- ДГС Генерал Тошево е разположено в източната част на Дунавската хълмиста равнина върху северната част на Добруджанското плато. Стопанството има форма на неправилен четириъгълник с дължина в посока северозапад-югоизток 60 км и ширина североизток-югозапад 24 км.

## **Релеф**

Територията на стопанството представлява обширна равнина (плато), нарязана в западната, югозападната и източна част от суходолия.

## **Хидроложки условия**

В комплекса от фактори определящи типът месторастение и растежната среда на дендроценозите, особено важно влияние оказват, както микрорелефа, така и наличието на дълбоки подпочвени води. Целият район се характеризира с наличие на ограничен повърхностен отток, а формиралите се водни ресурси са предимно подземни води. Лъосът е най-разпространената основна скала и той се характеризира със значителна вертикална пропускливост, която увеличава инфилтрацията на валежните води в дълбочина.

## **Геоложки строеж**

Геоложкият и петрографският състав на района е сравнително еднообразен. Според геолого-петрографската карта на България основните скали в района на ТП “ДГС-Генерал Тошево” са седиментни варовици и лъос (глинест, песъчлив и типичен), със значително участие на карбонатни седименти, изграждащи различните типове ренджини.

## **Климатични условия**

Според класификационната схема на Събев и Станев “Климатични райони на България и техният климат”- 1963 год., територията на ТП “ДГС-енерал Тошево” се намира в северната част на Източния климатичен район на Дунавската хълмиста равнина, от Умерено-континенталната климатична подобласт на Европейско-континенталната климатична област.

Климатичните условия се доближават до условията на източноевропейския климат – с малко валежи за относително студената за географската ширина зима и сравнително горещо лято, през което падат максималните за годината валежи.

За характеризиране на климата са ползвани данни от горесцитирания труд на Събев-Станев, “Климатичен справочник за България” и “Климатичния атлас на България”.

Континенталния характер на климата е малко смекчен и до известна степен се доближава до климата на Северното Черноморие. Зимата е сравнително по-мека, средната температура на януари е от -1.5оС до -1.6оС, а лятото не е много горещо, средната температура на юли е от 21.1оС до 21.6оС.

Продължителността на вегетационния период за стопанството варира от 248 до 252 дни. Късните пролетни и ранните есенни мразове са около началото и края на усилената вегетация. През отделни години те нанасят значителни щети на дървесната растителност. Годишната сума на валежите се движи от 480-550 мм, т.е. районът е един от най-сухите в страната. Средният брой на дните със снежна покривка е 83. Преобладаващи ветрове в района на стопанството през есента и зимата са северните и североизточните, а през лятото - западните и северозападните.

## **Почви**

В района на ТП- ДГС Генерал Тошево са разпространени следните типове почви: излужен чернозем, сиви горски почви и хумусно- карбонатни почви. Равнинният релеф на района не позволява развитие на активна ерозия в горските територии. Подложени на ерозия площи се срещат главно по стръмните брегове на суходолията.

## Растителност

Според горскорастителното райониране на България - проф.Захариев и колектив, територията на ТП “ДГС-Генерал Тошево” попада изцяло в Мизийската горскорастителна област (М), подобласт Лудогорие (Л), в долния пояс на равнинно-хълмистите дъбови гори (М-I-2) от 0 до 400 м.н.в.

Общо за дървесната растителност в района може да се каже, че се характеризира с предимно мезоксерофитни церови гори и по-слабо участие на благуна. На места церовите гори са примесени със сребролистна липа, обикновен горун и габър. Поради непрекъснатата антропогенната дейност - разреждане на горите и периодичното им изсичане, на места е проникнал и келявият габър, като в северозападната част на района той доминира. Тук проникват степни флорни елементи. Всички иглолистни насаждения са от вторичен произход. Това следва да се има предвид при избора на дървесни видове за оптималния подходящ състав. Следва представяне на растителните съобщества по подпояси.

### М-I- Долен равнинно-хълмист и хълмисто-предпланински пояс на дъбовите гори (0-600 м н.в.)

Цялата дървопроизводителна площ на стопанството попада в този пояс. Разпространени са следните видове: цер, летен дъб, благуна, келяв габър, акация, гледичия, космат дъб, мъждрян, явор, сребролистна липа и други. От тези дървесни видове са сформирани както чисти с гореизброените видове насаждения, така и смесени широколистни, и широколистно-иглолистни дървостои.

В резултат на извършената възобновителна и лесокултурна дейност са създадени и се развиват успешно култури от следните видове - акация, гледичия, черен бор, планински ясен, червен дъб, сребролистна липа, американски ясен, орех, махалебка и др.

В състава на растителните формации участват следните храстови видове: шипка, глог, птиче грозде, смрадлика, леска, аморфа, къпини, трънка, обикновен бърз, дрян.

Тревната покривка е представена от типичните за дъбовите гори видове: котешка стъпка, житни треви, коприва, ягода, къпина, лайка, жълт кантарион, лепка, кукувича прежда и други.

### Видове от “Червена книга на Р България” и защитени от закона

Ароматна матиола – *Matthiola odoratissima* , Бесарабско глухарче – *Taraxacum bessarabicum* , Българско еньовче – *Galium bulgaricum* Vel. , Емилопопово прозорче – *Potentilla emili popii Nyarady* , Изменчива мъдрица – *Sisymbrium polymorphum* , Кримско зарасличе – *Symphytum tauricum Willd.* , Лесингово коило – *Stipa lessingiana* , Понтийски пелин - *Artemisia pontica* , Приморски триостренник – *Triglochin martima* , Рогоплоден клин – *Astragalus cornutus Pall* , Степен пъщърнак – *Pastinaca umbrosa Stev.ex DC* - , Татарско зеле – *Crambe tataria* , Твърдолистна песъчарка – *Arenaria rigida* , Украинска коча билка – *Nepeta ucranica L.* , Френска дрипавка – *Crepis nicaeensis Balbis* , Южно чапличе – *Scandix australis* ,

Освен тях в региона се срещат български и балкански ендемити, най-вече македоно-тракийските флорни елементи (17 вида) и 2 вида илирийски балкански ендемити. Най-голяма е групата на степните флорни елементи (20 вида): **добруджанско коило** (*Stipa lessingiana*), **волжки горчицвет** (*Adonis wolgensis*), **попово прозорче** (*Potentilla emili-popii*), **синьосинкаво сграбиче** (*Astragalus glaucus*), **висока превара** (*Scutellaria altissima*), **източна превара** (*S. orientalis*), **бодлива руница** (*Phlomis herba-ventis* ssp. *pungens*), **лежащо еньовче** (*Galium humifusum*), **пясъчна метличина** (*Centaurea arenaria*), **разклонена ракитовица** (*Tamarix ramosissima*), **пясъчна самодивска трева** (*Peucedanum arenarium*) и др.

## Лов и риболов

### Фауна

#### *Клас бозайници:*

Разред чифтокопитни - благороден елен, сърна, дива свиня

Разред зайцеподобни - заек

Разред гризачи - катерица, обикновено горска мишка, полска мишка, сив плъх, воден плъх

Разред насекомоядни - таралеж, къртица

Разред прилепи - остроух нощник, дългопръст нощник

Разред хищници - вълк, чакал, лисица, дива котка, язовец, белка, невестулка, черен пор

#### *Клас птици:*

Разред кокошеви - фазан, полска яребица, пъдпъдък

Разред гълъбови - гривяк, гургулица, гугутка

Разред патицови - голяма белочела гъска, зеленоглава патица, зимно бърне, лятно бърне, сива гъска, сива патица

Разред бекасови - горски бекас, обикновена бекасица, голяма бекасица, малка бекасица

Разред кълвачоподобни - черен кълвач, зелен кълвач, голям пъстър кълвач, среден пъстър кълвач, малък пъстър кълвач, сирийски кълвач

Разред нощни грабливи - горска улулица, бухал, кукумявка, горска ушата сова

---

### **ВКС 1. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, В КОИТО СА СЪСРЕДОТОЧЕНИ ГЛОБАЛНО, РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧИМИ СТОЙНОСТИ ЗА БИОРАЗНООБРАЗИЕТО (НАПР. ЕНДЕМИЗЪМ, ЗАСТРАШЕНИ ВИДОВЕ, РЕФУГИИ)**

---

На национално ниво в ръководството за страната са определени следните компоненти:

- Защитени територии и защитени зони
- Застрашени, изчезващи и ендемични видове
- Критични концентрации на видове

---

#### **ВКС 1.1 ЗАЩИТЕНИ ТЕРИТОРИИ**

---

**В България за ГВКС се смятат всички защитени територии, както следва:**

**1. Земи и гори от горския фонд (ЗГГФ) в резервати, поддържани резервати, национални паркове, защитени местности, природни забележителности, обявени по ЗЗТ;**

**2. ЗГГФ в природни паркове попадащи в зони предназначени за опазване на биологичното разнообразие определени с планове за управление или паркоустройствените проекти по реда на Закона за горите (ЗГ);**

**3. ЗГГФ в природни паркове които нямат устройствени документи;**

**4. ЗГГФ попадащи в защитени зони обявени по реда на Закона за биологичното разнообразие (ЗБР).**

На територията на ТП-ДГС Генерал Тошево има горски територии, които отговарят на т.1 от ВКС 1.1. Подробни данни за защитените територии в ТП-ДГС Генерал Тошево са посочени в Таблица 1.

**Таблица 1.** Данни за защитените територии, попадащи в границите на ТП-ДГС Генерал Тошево

| Защитена територия                                | Площ /ха/ | Отдел/подотдел                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Землище                                                                         | Заповед за обявяване/ограничения                            | Заповед за прекатегоризация | Цел на обявяване                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------|-----------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| Защитена местност<br>«Росица»                     | 235.0     | <b>110; 111; 1107-1109</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Росица;<br>Лозница                                                              | РД-847/18.08.2004г.                                         |                             |                                                                                                                                                                                |
| Защитена местност<br>«Лозница»                    | 411.3     | <b>101</b> а-ф, ц, 1-7;<br><b>102</b> а-п, с, т, 1-7;<br><b>103</b> а-с, 1-5; <b>104</b> ;<br><b>105</b> а-д, ж, з, 1, 2;<br><b>1102 – 1105</b>                                                                                                                                                                                                                                   | Лозница                                                                         | РД-845/18.08.2004г.                                         |                             |                                                                                                                                                                                |
| Защитена местност<br>«Бежаново»                   | 121.8     | 155 а-х, 1-8                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | Бежаново                                                                        | РД-846/18.08.2004г.                                         |                             |                                                                                                                                                                                |
| Защитена местност<br>«Суха река»                  | 2307.9    | <b>6</b> д, л, 3 –11; <b>8</b> а, б; <b>9</b> а, е; <b>11</b> а, г; <b>19</b> а, 5; <b>20</b> а, б, 1, 2, 4; <b>63</b> а, ж, 1, 4; <b>64</b> а; <b>65</b> а, б, 1; <b>66</b> а; <b>68</b> а, д; <b>69</b> а; <b>70</b> а, ж, з, с, ф, ч, ш, 1, 5; <b>71</b> а, б, 1, 5; <b>74</b> ж, з, л, м, 1, 7, 8; <b>75</b> а, е, ж, л, 3, 5 -11; <b>76</b> п, р, с; <b>77</b> ж, з, 1, 2, 5 | Ефрейтор Бакалово,<br><br>Зимница,<br>Огняново,<br><br>Габер, Капитан Димитрово | РД-538/12.07.2007г.                                         |                             | Опазване на територия с характерен ландшафт, в т.ч. суходолия, запазени части от камениста степ, скални тераси, опазване местообитанията на защитени, редки и уязвими растения |
| Природна забележителност<br>«Александрийска гора» | 71.2      | <b>41</b> о; <b>43</b> б-е; <b>44</b> е; <b>45</b> в, г                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Александрия                                                                     | 656/13.09.1979г., (с код в Регистъра на ЗТ и ЗЗ в РБ № 367) |                             |                                                                                                                                                                                |

**Таблица 2.** Списък на вековни дървета на територията на ДГС/ДЛС обявени със заповед на КОПС

| Вековни дървета           | Заповед за обявяване | Землище/Местност | Години | Височина (м) | Обиколка (м) |
|---------------------------|----------------------|------------------|--------|--------------|--------------|
| Вековно дърво „Летен дъб“ | 01.12.1982г.         | Пленимир         |        |              |              |

Идентифицирани защитени зони по смисъла на Закона за биологичното разнообразие на територията на стопанството:

Защитена зона местообитания “Изворово-Краище” BG0000570 е обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие приета с РМС № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник – отдели и подотдели: **112; 113 а-ж, л-ю, 2, 3, 5, 7-14; 114 а-с, ф, х, 1-10, 12-15; 115 а-н, п, т, 1-5; 120 о-ф, ц, ч, ш, 1, 5-12; 121 а-к, 1-5; 377; 1172 а; 1204 б; 1213 в; 1249 в; 1253 а; с обща площ 447,1 ха**, от която залесена 403,8 ха и незалесена 43,3 ха.

Защитена зона местообитания “Кардам” BG0000569 е обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие приета с РМС № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник – отдели и подотдели: **126 а-д, 1; 128 а-п, 1-5; 129 а-з, 1, 2, 3; 381 а-и, м, 1-4; 383 д-з, л, 1-8; 1348 б; 1496 а; 1499 ж; 1504 в, 2071 б; с обща площ 209,9 ха**, от която залесена 149,1 ха и незалесена 60,8 ха.

Защитена зона местообитания “Крайморска Добружа” BG0000130 е обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие, с РМС № 122 от 02.03.2007 г. (ДВ бр.21/2007 год.); включва следните отдели и подотдели: **131 г-ш, 3-6; 132; 133 б-в1, 1-27; 134 а-м1, 1-28; 135; 136 д-о, 1-5; 137; 138 а, 1, 3; 139 а-п, 2-7; 140 а-р, т-щ, 1-9; 141; 142 г-л1, 2-14; 143; 144 а-о, с, т, 1-9, 11, 12; 145; 146 б-т, ф, 1-8; 147- 150; 151 а-д, ж-ф, 1-9; 152- 154; 155; 385 а, б, г, е, ж, к, л, м, 1-10; 388; 389 б-к, 2-13; 390 2-4; 1689 б; 1729 б, в; 1739 1; 1807 а, б; 1884 а; 1939 в; 1946 б, в; 1956 а; 2021 а; с обща площ 2087,4 ха**, от която залесена 1508,5 ха и незалесена 578,9 ха.

Защитена зона местообитания “Росица Лозница” с код BG0000572 е обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие приета с РМС № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник – отдели и подотдели: **101; 102 а-т,ф, 1-7; 103-111; 375 а-е, з-м, о, 1; 376 б, в, г, е-ф, 1-7; 1102; 1105 а; 1106 а; 1120 а, в; 1121; 1129 в; с обща площ 1054,2 ха**, от която залесена 955,7 ха и незалесена 98,5 ха.

Защитена зона местообитания “Суха река” BG0000107 е обявена по Директива 92/43/ЕЕС, съгласно чл. 8, ал. 1, т. 2 от Закона за биологичното разнообразие приета с РМС № 122 от 02.03.2007 г., бр. 21/2007 на Държавен вестник – отдели и подотдели: **1- 32; 33 а-з, к, м-ф, ч-я, 1-12; 14-17; 34 а, б, в, д, 1-6; 35 – 76; 77 а-ч, ю-д1, 1-19; 78 а-ж, к, 1-7; 79 – 81; 82 а-е, 1, 2, 3; 83 – 92; 95 – 97; 98 а-д, з-о, 1; 99 а-л, н-г1, 1-8; 158 – 162; 163 г-н, 2-10; 164 а, б, в, д, 1, 2, 3; 166; 167 б, г-з, л, 1, 2, 4; 168 г, д, е, 3, 4; 170 – 183; 193; 204; 207; 208 а; 222 а, б; 224; 225; 226; 227 б; 228 б; 234; 301; 302; 303 б, 1; 310 – 313; 316 – 320; 322 а; 323 а; 325 б; 46 – 348; с обща площ 7151,3 ха**, от която залесена 6460,9 ха и незалесена 690,4 ха.

Защитена зона птици **“Суха река”** с код **BG0002048** е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл.8 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и приета със Заповед № РД-853 от 15.11.2007 г., бр. 100/2007 на Държавен вестник, отдели и подотдели **1-20; 21 а-д, ж-ц, 1-7; 22; 23; 27 а-о, 1-6; 28 а-ж, 1, 2; 29 а, в-и, 1-3; 62 а-щ, я-г1, 1-14; 63-76; 77 а-ч, ю-д1, 1-19; 79; 80 а-н, 1-6; 81 а-о, 1, 2; 158 а-ф, ю-б1, 1-11; 159; 173 а; 316-318; 319 а; 322; 325 б; с обща площ 3255,6 ха**, от която залесена 2904,7 ха и незалесена 350,9 ха.

Защитена зона птици **“Чаиря”** **BG0002085** е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл. 8 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията, приета със Заповед № РД-551 от 05.09.2008 г., бр. 83/2008 на Държавен вестник – отдели с №№ **1465 и 1466; с обща площ 4,0 ха**, от която залесена 3,8 ха и незалесена 0,2 ха.

Защитена зона птици **“Било”** **BG0002115** е обявена за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете и техните популации съгласно чл. 8 ал. 1, т. 2 на ЗБР, Директива 92/43/ЕЕС за местообитанията и приета със Заповед № РД-330 от 28.04.2014 г., бр. 41/2014 на Държавен вестник – отдели и подотдели: **1752 а; 1753 а; 1754 б-е; 1756 а, б; 1757 а, б; 1758 а; 1759 а; 1760 в, г, д, 1; 1761 а; 1762 а; 1764 а, б; 1765 а; 2170 а, б; 2171 а; 2172 а, б; с обща площ 40,0 ха**, от която залесена 39,9 ха и незалесена 0,1 ха.

## ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 1.1

1. Да се извършват горскостопански дейности само съгласно Плановете за управление на защитените територии или зони, описани по-горе, и техните буферни зони.
2. В случаите, когато няма приети планове за управление на съответните защитени територии или зони, до изготвянето на такива стопанисването се извършва съгласно ЗЗТ и заповедта за обявяване, като са в сила следните допълнителни ограничения: Не се извеждат голи сечи, с изключение в интензивните горски култури; Не се подменя основния дървесен вид. Да се определят стойностите, които се съхраняват със създаването на защитените територии или зони, посочени в целите в заповедите за обявяване и да се оценят доколко режимите и горскостопанските дейности запазват или увеличават тези стойности. Горските стопани трябва да са уверени, че в горскостопанската единица няма стопански практики, които оказват отрицателно въздействие върху съществуващи или предложени за обявяване защитени територии или зони.
3. Да се проверява периодично за създаването на нови защитени територии или зони, или за предложения за създаването им, които потенциално могат да бъдат повлияни от горскостопанските дейности.

## ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ

1. Поради липсата на изготвени и приети планове за управление на представените защитени територии и защитените зони, стопанисващите горските територии трябва да влязат във връзка с РИОСВ - Варна , както и с ръководствата на ТП-ДГС Генерал Тошево, и съвместно да следят за неблагоприятни въздействия върху ВКС. Съвместно с РИОСВ-Варна трябва да се определи режима на мониторинг на стандартните процедури и индикаторите, с цел предотвратяване на отрицателните въздействия от дейностите върху ВКС на защитените територии и зони. За пример могат да се вземат въздействия на дейностите върху горските екосистеми, нарушаване на миграционни



пътища на дивите животни, повишаване на риска от пожари, влошаване на благоприятното природозащитно състояние и др.

2. Препоръчително е да се използват мониторинговите схеми и формуляри на Националната система за мониторинг на биологичното разнообразие за отразяване на основните индикатори касаещи ВКС 1.1.

---

#### **ВКС 1.2 ЗАСТРАШЕНИ, ИЗЧЕЗВАЩИ И ЕНДЕМИЧНИ ВИДОВЕ**

---

ВКС притежават териториите от горскостопанските единици, в които се среща всеки вид от *Приложение 1* към ръководството. Това са видове с толкова голяма консервационна значимост, че е достатъчно наличието на един такъв вид, постоянно обитаващ горскостопанската единица, за да представлява тя ГВКС. Всяка ЗГГФ, включваща местообитания на видовете, включени в *Приложение 1* към ръководството е ГВКС.

---

#### **ВКС 1.3. КРИТИЧНИ КОНЦЕНТРАЦИИ НА ВИДОВЕ**

---

Списък на индикаторните видове за тази ВКС с техните минимални концентрации в България са посочени в *Приложение 2* към ръководството, като там са посочени и праговете им стойности поотделно за всеки вид. Когато в една гора има значимо постоянно или временно съсредоточаване на видове или е убежище от критична важност, съгласно изискванията на *Приложение 2* към ръководството, тогава гората е ГВКС.

---

#### **ВКС 2. ЗНАЧИМИ ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ФОРМИРАЩИ ЛАНДШАФТ ОТ РЕГИОНАЛНО ИЛИ НАЦИОНАЛНО ЗНАЧЕНИЕ, В КОИТО ВСИЧКИ ЕСТЕСТВЕНО СРЕЩАЩИ СЕ ВИДОВЕ СЪЩЕСТВУВАТ ПРИ ЕСТЕСТВЕНИ УСЛОВИЯ НА РАЗПРОСТРАНЕНИЕ И ОБИЛИЕ.**

---

---

#### **ВКС 3. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, ПРЕДСТАВЛЯВАЩИ РЕДКИ, ЗАСТРАШЕНИ ИЛИ ИЗЧЕЗВАЩИ ЕКОСИСТЕМИ, ИЛИ СЪДЪРЖАЩИ СЕ В ТАКИВА.**

---

ГВКС представляват всички ЗГГФ, включени в списъка на *Приложение 4* към Националното ръководство. За ВКС се считат и гори, притежаващи характеристики, отличаващи ги като гори във фаза на старост (Old growth forests), които със своята възрастова структура и степен на естественост представляват местообитание на комплекс от видове от специфични екологични и таксономични групи. Тези гори включват наличие на:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;
2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;
3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);
4. Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи;
5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;
6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;
7. Неравномерна пространствена структура.

За определяне на горите, отговарящи на критериите на ВКС 3, са използвани данни от ГСП-2015г. На ТП-ДГС Генерал Тошево. Извършено е и теренно обследване на идентифицираните за тази консервационна стойност типове екосистеми. Съгласно списъка към Приложение 4 на Националното ръководство за определяне на ГВКС, за територията на ТП-

ДГС Генерал Тошево са идентифицирани редки, застрашени или изчезващи екосистеми. Границите на отделните гори, представляващи ВКС 3, не са отбелязани на терена тъй като в повечето случаи съвпадат с границите на насаждението.

1.EUNIS код-G1.737, наименование-Eastern sub-Mediterranean white oak woods:

**Отдели и подотдели:**

| №  | отдел | подотдел | Площ / ха / | №  | Отдел | подотдел | Площ / ха / | №  | Отдел | подотдел | Площ / ха / |
|----|-------|----------|-------------|----|-------|----------|-------------|----|-------|----------|-------------|
| 1  | 7     | е        | 1,4         | 15 | 49    | п        | 0,6         | 29 | 134   | а        | 10,8        |
| 2  | 7     | ж        | 1,4         | 16 | 50    | н        | 0,7         | 30 | 136   | и        | 13,9        |
| 3  | 9     | р        | 1,1         | 17 | 50    | т        | 3,7         | 31 | 142   | о        | 15,8        |
| 4  | 10    | п        | 5,2         | 18 | 77    | а        | 0,9         | 32 | 142   | ф        | 7,6         |
| 5  | 19    | е        | 1,3         | 19 | 98    | з        | 1           | 33 | 143   | м        | 5,6         |
| 6  | 23    | с        | 2,5         | 20 | 98    | к        | 1           | 34 | 145   | з        | 2,8         |
| 7  | 25    | м        | 4,2         | 21 | 99    | п        | 2           | 35 | 145   | к        | 3,9         |
| 8  | 26    | б        | 10,2        | 22 | 102   | л        | 9,2         | 36 | 145   | п        | 23,7        |
| 9  | 26    | ж        | 2           | 23 | 106   | д        | 25,6        | 37 | 146   | з        | 4,9         |
| 10 | 26    | к        | 12,4        | 24 | 106   | е        | 17          | 38 | 146   | о        | 3,9         |
| 11 | 26    | л        | 10,9        | 25 | 106   | и        | 4,4         | 39 | 147   | л        | 2,9         |
| 12 | 26    | о        | 12,4        | 26 | 108   | д        | 1           | 40 | 147   | о        | 0,7         |
| 13 | 27    | а        | 3,8         | 27 | 108   | з        | 3,7         | 41 | 157   | б        | 2,5         |
| 14 | 49    | в        | 2,3         | 28 | 133   | т        | 4,9         |    |       |          |             |

2.EUNIS код-G1.7A1, наименование-Euro-Siberian steppe / Quercus / woods:

**Отдели и подотдели:**

| № по ред | отдел | подотдел | Площ /ха/ | № по ред | отдел | подотдел | Площ /ха/ | № по ред | отдел | подотдел | Площ /ха/ |
|----------|-------|----------|-----------|----------|-------|----------|-----------|----------|-------|----------|-----------|
| 1        | 1     | а        | 17,1      | 103      | 40    | г        | 0,4       | 205      | 63    | х        | 9,7       |
| 2        | 1     | б        | 17,7      | 104      | 40    | д        | 9,9       | 206      | 64    | г        | 1,2       |
| 3        | 2     | а        | 5,1       | 105      | 40    | ж        | 5,5       | 207      | 64    | ж        | 6,3       |
| 4        | 2     | б        | 0,3       | 106      | 40    | з        | 11,5      | 208      | 64    | н        | 7,1       |
| 5        | 2     | в        | 20,5      | 107      | 40    | к        | 1,9       | 209      | 64    | р        | 3,2       |
| 6        | 2     | г        | 18        | 108      | 41    | б        | 6,6       | 210      | 65    | а        | 10,4      |
| 7        | 2     | д        | 5,4       | 109      | 41    | в        | 6,5       | 211      | 65    | б        | 22,8      |
| 8        | 2     | е        | 1,9       | 110      | 41    | е        | 10,2      | 212      | 65    | е        | 0,3       |
| 9        | 2     | ж        | 2,6       | 111      | 41    | ж        | 8,7       | 213      | 65    | ж        | 1,8       |
| 10       | 3     | а        | 3,6       | 112      | 41    | з        | 0,9       | 214      | 65    | т        | 12,9      |
| 11       | 3     | в        | 16,3      | 113      | 41    | и        | 0,9       | 215      | 65    | у        | 17,5      |
| 12       | 3     | г        | 1,1       | 114      | 41    | к        | 16        | 216      | 65    | х        | 0,9       |
| 13       | 3     | д        | 0,6       | 115      | 41    | п        | 0,7       | 217      | 65    | ц        | 14,7      |
| 14       | 3     | ж        | 1,5       | 116      | 42    | а        | 6,7       | 218      | 65    | ю        | 1,1       |
| 15       | 3     | з        | 14,8      | 117      | 42    | в        | 4,1       | 219      | 65    | я        | 0,3       |
| 16       | 3     | и        | 3,3       | 118      | 42    | г        | 21,1      | 220      | 65    | а1       | 9,3       |
| 17       | 4     | г        | 19,7      | 119      | 42    | д        | 10,4      | 221      | 66    | б        | 0,6       |
| 18       | 7     | б        | 16,4      | 120      | 43    | а        | 2,1       | 222      | 66    | в        | 11,8      |
| 19       | 7     | и        | 4,4       | 121      | 44    | б        | 8,8       | 223      | 66    | д        | 4,1       |
| 20       | 7     | к        | 2,1       | 122      | 44    | в        | 26,2      | 224      | 66    | е        | 23,2      |
| 21       | 7     | л        | 12,2      | 123      | 44    | г        | 4,7       | 225      | 66    | ж        | 14,8      |

|    |    |   |      |     |    |   |      |     |    |   |      |
|----|----|---|------|-----|----|---|------|-----|----|---|------|
| 22 | 7  | о | 1,3  | 124 | 44 | д | 0,7  | 226 | 66 | з | 1,7  |
| 23 | 8  | д | 4,4  | 125 | 44 | з | 1,2  | 227 | 67 | а | 15,9 |
| 24 | 8  | ж | 3,4  | 126 | 45 | б | 9,9  | 228 | 67 | в | 2,1  |
| 25 | 8  | з | 31,6 | 127 | 45 | г | 4,3  | 229 | 67 | г | 21,3 |
| 26 | 8  | и | 0,3  | 128 | 45 | д | 2,8  | 230 | 67 | з | 3,2  |
| 27 | 8  | л | 21,5 | 129 | 45 | з | 0,2  | 231 | 67 | к | 12,8 |
| 28 | 8  | о | 2,5  | 130 | 45 | и | 0,4  | 232 | 67 | л | 1    |
| 29 | 8  | п | 13,9 | 131 | 46 | б | 2    | 233 | 67 | м | 10,3 |
| 30 | 9  | б | 1,5  | 132 | 47 | г | 11,1 | 234 | 68 | б | 1,1  |
| 31 | 9  | з | 12,5 | 133 | 47 | д | 8,5  | 235 | 68 | в | 6,3  |
| 32 | 9  | и | 0,3  | 134 | 47 | з | 1,8  | 236 | 68 | г | 1,9  |
| 33 | 9  | л | 3,7  | 135 | 48 | б | 0,7  | 237 | 68 | д | 9,6  |
| 34 | 9  | н | 26   | 136 | 48 | з | 4,2  | 238 | 68 | и | 5,7  |
| 35 | 9  | ф | 3,7  | 137 | 48 | о | 0,7  | 239 | 69 | а | 0,2  |
| 36 | 10 | в | 23,9 | 138 | 48 | у | 18,2 | 240 | 69 | б | 1    |
| 37 | 10 | г | 2,8  | 139 | 48 | ф | 2,4  | 241 | 69 | д | 1,7  |
| 38 | 10 | з | 8    | 140 | 48 | ч | 14,7 | 242 | 69 | е | 3,9  |
| 39 | 12 | а | 9,6  | 141 | 49 | а | 2,7  | 243 | 69 | ж | 24,5 |
| 40 | 12 | в | 2,5  | 142 | 49 | г | 1,4  | 244 | 69 | з | 8,6  |
| 41 | 12 | е | 3,4  | 143 | 49 | ж | 3    | 245 | 69 | и | 3,1  |
| 42 | 12 | ж | 5,3  | 144 | 49 | з | 6,4  | 246 | 69 | л | 3,7  |
| 43 | 12 | и | 13,2 | 145 | 49 | и | 1,9  | 247 | 70 | б | 21,6 |
| 44 | 13 | г | 3,3  | 146 | 49 | ф | 0,4  | 248 | 70 | д | 19,4 |
| 45 | 13 | ж | 0,9  | 147 | 49 | х | 0,4  | 249 | 70 | е | 0,7  |
| 46 | 13 | з | 10,9 | 148 | 49 | ч | 18,2 | 250 | 70 | и | 3,9  |
| 47 | 13 | к | 9,3  | 149 | 50 | б | 18,2 | 251 | 70 | к | 4,5  |
| 48 | 14 | и | 3,8  | 150 | 50 | ж | 2,4  | 252 | 70 | л | 1,4  |
| 49 | 14 | л | 6    | 151 | 50 | и | 4,5  | 253 | 71 | г | 8,7  |
| 50 | 14 | с | 18,6 | 152 | 50 | ц | 2,6  | 254 | 71 | д | 17,5 |
| 51 | 15 | а | 20   | 153 | 50 | ч | 4,5  | 255 | 72 | л | 20,1 |
| 52 | 15 | б | 10,5 | 154 | 51 | а | 2,1  | 256 | 72 | н | 9,7  |
| 53 | 15 | в | 1,8  | 155 | 51 | г | 17,9 | 257 | 73 | ж | 4,4  |
| 54 | 16 | е | 13,9 | 156 | 51 | д | 13,2 | 258 | 73 | и | 17,8 |
| 55 | 16 | л | 1,9  | 157 | 51 | е | 2,8  | 259 | 73 | н | 21,3 |
| 56 | 17 | г | 3,5  | 158 | 51 | ж | 4,1  | 260 | 73 | с | 0,6  |
| 57 | 17 | д | 10,4 | 159 | 52 | а | 2,5  | 261 | 74 | б | 14,8 |
| 58 | 18 | а | 14,6 | 160 | 52 | б | 13,2 | 262 | 74 | в | 4,8  |
| 59 | 18 | б | 10,6 | 161 | 52 | в | 0,2  | 263 | 74 | и | 10,2 |
| 60 | 18 | з | 13,3 | 162 | 52 | е | 9,6  | 264 | 76 | а | 20,4 |
| 61 | 18 | к | 2,5  | 163 | 52 | ж | 10,5 | 265 | 76 | е | 1,9  |
| 62 | 19 | в | 7,1  | 164 | 53 | а | 22,2 | 266 | 76 | ж | 7,5  |
| 63 | 19 | ж | 6,2  | 165 | 53 | г | 4,9  | 267 | 76 | и | 1,7  |
| 64 | 19 | м | 9,3  | 166 | 53 | д | 21,3 | 268 | 76 | л | 1,3  |
| 65 | 19 | о | 20,7 | 167 | 53 | е | 11,5 | 269 | 77 | в | 2,5  |
| 66 | 20 | в | 11,7 | 168 | 53 | и | 1,3  | 270 | 77 | р | 1,9  |
| 67 | 20 | г | 15,9 | 169 | 53 | к | 0,9  | 271 | 77 | х | 0,9  |

|     |    |   |      |     |    |    |      |     |     |   |      |
|-----|----|---|------|-----|----|----|------|-----|-----|---|------|
| 68  | 20 | д | 17,9 | 170 | 54 | ж  | 1,9  | 272 | 78  | в | 6,4  |
| 69  | 21 | д | 0,2  | 171 | 55 | в  | 14,2 | 273 | 78  | е | 21,8 |
| 70  | 21 | м | 0,5  | 172 | 55 | и  | 25,1 | 274 | 78  | л | 0,9  |
| 71  | 21 | р | 1,6  | 173 | 56 | а  | 13,4 | 275 | 88  | а | 20,2 |
| 72  | 22 | л | 0,3  | 174 | 56 | в  | 20,9 | 276 | 89  | б | 22,3 |
| 73  | 22 | о | 6,4  | 175 | 56 | г  | 27,7 | 277 | 89  | и | 29,1 |
| 74  | 22 | ц | 4,3  | 176 | 56 | д  | 9,7  | 278 | 96  | з | 20   |
| 75  | 22 | ч | 4,8  | 177 | 57 | а  | 14,9 | 279 | 97  | г | 12,7 |
| 76  | 24 | а | 21,7 | 178 | 57 | б  | 4,4  | 280 | 97  | е | 16,2 |
| 77  | 24 | л | 3,8  | 179 | 57 | в  | 7,9  | 281 | 97  | н | 8    |
| 78  | 25 | б | 9,5  | 180 | 57 | е  | 9,8  | 282 | 98  | б | 15,2 |
| 79  | 25 | о | 20,4 | 181 | 58 | б  | 3    | 283 | 98  | ж | 1    |
| 80  | 25 | п | 20,2 | 182 | 58 | в  | 8,6  | 284 | 98  | м | 1,9  |
| 81  | 26 | е | 1,4  | 183 | 58 | д  | 8,2  | 285 | 98  | н | 4,8  |
| 82  | 26 | з | 8,8  | 184 | 58 | е  | 21,7 | 286 | 99  | в | 2,7  |
| 83  | 26 | и | 4,4  | 185 | 59 | б  | 9,1  | 287 | 99  | р | 2,8  |
| 84  | 33 | и | 0,2  | 186 | 59 | в  | 10,8 | 288 | 99  | щ | 1,9  |
| 85  | 35 | е | 1,9  | 187 | 59 | г  | 16,2 | 289 | 99  | ю | 5,4  |
| 86  | 35 | з | 9,7  | 188 | 59 | ж  | 3,6  | 290 | 101 | о | 12,5 |
| 87  | 36 | д | 3,1  | 189 | 59 | з  | 3    | 291 | 102 | в | 2,9  |
| 88  | 36 | е | 2,6  | 190 | 59 | и  | 5,2  | 292 | 106 | б | 7,9  |
| 89  | 36 | з | 15   | 191 | 60 | а  | 0,1  | 293 | 160 | г | 0,9  |
| 90  | 36 | о | 16,3 | 192 | 60 | б  | 21,8 | 294 | 163 | е | 0,4  |
| 91  | 37 | а | 2    | 193 | 60 | г  | 9,7  | 295 | 174 | а | 24   |
| 92  | 37 | г | 2,2  | 194 | 61 | б  | 0,9  | 296 | 174 | г | 21,1 |
| 93  | 37 | д | 3    | 195 | 61 | в  | 2    | 297 | 174 | д | 2,9  |
| 94  | 37 | е | 24,6 | 196 | 61 | е  | 0,4  | 298 | 174 | е | 24,4 |
| 95  | 37 | ж | 23,3 | 197 | 61 | ж  | 13   | 299 | 174 | з | 22,9 |
| 96  | 38 | а | 0,9  | 198 | 61 | з  | 0,8  | 300 | 373 | г | 6,8  |
| 97  | 38 | е | 12,8 | 199 | 61 | и  | 1,5  | 301 | 373 | и | 1,1  |
| 98  | 39 | а | 17,5 | 200 | 61 | н  | 6,7  |     |     |   |      |
| 99  | 39 | б | 16,5 | 201 | 62 | е  | 6    |     |     |   |      |
| 100 | 39 | в | 3,6  | 202 | 62 | з  | 5    |     |     |   |      |
| 101 | 39 | г | 14,6 | 203 | 62 | ф  | 5,1  |     |     |   |      |
| 102 | 40 | б | 9,4  | 204 | 62 | в1 | 0,7  |     |     |   |      |

ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА EUNIS код-G1.737, наименование-Eastern sub-Mediterranean white oak woods и EUNIS код-G1.7A1, наименование-Euro-Siberian steppe / Quercus / woods

Да не се извършват голи сечи в тези съобщества и да се ограничава максимално пашата на домашни животни в тях. Трябва да се увеличи делът на сечите с дълъг възобновителен период, с оглед формиране на неравномерна пространствена структура и разнообразен видов състав. Отгледните мероприятия трябва да се извършват навреме, за да се подобри устойчивостта на младите насаждения. При планирането и извеждането на лесовъдските мероприятия да се осигури представянето на различните сукцесионни фази, както и отделните етапи в развитието на дъбовите съобщества. Приоритетно да се запазят равнинните дъбови гори, които се явяват естествени острови

на биоразнообразието в равнините (Чирпанска и Айтоска кория и др.) Да се осигури запазването на ключови елементи на биоразнообразието - острови на старостта, дървета с хралупи, зони на спокойствие и т.н. Приоритетът при стопанисването на издънковите дъбови гори, да бъде тяхното превръщане в семенни. Прекратяване на реконструкциите на нископродуктивни месторастения и даване приоритет на естествената растителност и сукцесионни процеси. Този тип гори са силно уязвими от антропогенна намеса и не трябва да им се поставят дървопроизводителни цели. Да се даде предимство на естественото възобновяване, а при залесяване да се използват местни видове и произходи. Предприемане на мерки свързани с подобряване на охраната на горите. Не се препоръчва намаляването на териториите с цел инфраструктурни и други проекти, увеличаване на земеделските земи и т.н.

3.EUNIS код-G1.7C4, наименование-Termophilous / Tilia / woods

**Отдели и подотдели:**

| № по ред | отдел | подотдел | Площ /ха/ | № по ред | отдел | подотдел | Площ /ха/ | № по ред | отдел | подотдел | Площ/ха/ |
|----------|-------|----------|-----------|----------|-------|----------|-----------|----------|-------|----------|----------|
| 1        | 6     | г        | 0,3       | 9        | 41    | л        | 4,1       | 17       | 48    | ш        | 2,1      |
| 2        | 6     | з        | 4,5       | 10       | 41    | о        | 11,5      | 18       | 48    | щ        | 1,1      |
| 3        | 11    | г        | 5         | 11       | 43    | в        | 5,4       | 19       | 64    | а        | 14,9     |
| 4        | 12    | б        | 7,8       | 12       | 43    | г        | 27        | 20       | 64    | и        | 12,2     |
| 5        | 21    | ф        | 0,3       | 13       | 43    | е        | 0,7       | 21       | 64    | о        | 6,7      |
| 6        | 29    | б        | 8,1       | 14       | 44    | е        | 7,4       | 22       | 121   | к        | 2,2      |
| 7        | 35    | н        | 17        | 15       | 45    | в        | 14        | 23       | 143   | и        | 0,5      |
| 8        | 40    | а        | 27,2      | 16       | 47    | ж        | 6,7       | 24       | 158   | с        | 3,4      |

**ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА EUNIS код-G1.7C4, наименование-Termophilous / Tilia / woods:** В насажденията в добро състояние да се удължи турнуса на сечта и да се провеждат подходящи отгледни мероприятия. Строг контрол при събирането на цветовете за стопански цели и недопускане на сечта на клони и цели дървета за тази цел.

#### **Гори във фаза на старост (Old growth forests)**

Гора във фаза на старост (Old growth forests) е територия, в която гората е достигнала значителна възраст, не е била обект на големи природни и антропогенни нарушения и са представени следните характеристики:

1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид;

2. Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони;

3. Дървета с масивни живи клони (често с диаметър по-голям от 25 см);

4. Дървета с хралупи;

5. Големи мъртви дървета, които са все още на корен;

6. Паднали големи мъртви дървета, които са в различни фази на разлагане;

7. Неравномерна пространствена структура.

Горите във фаза на старост (ГФС), със своята специфична структура и функционалност, са местообитание на комплекс от видове от различни екологични и таксономични групи. Поради ограничените знания за тях все още не може да се определи колко от проучените видове са свързани единствено с тези гори, но определено може да се каже, че много видове намират в тях оптимални условия за съществуване. Нещо повече, при сравняване на ГФС и по-млади гори

са отчетени съществени разлики във видовия състав и обилието, което е показател за уникалността на тези екосистеми.

Необходимо е на най-малко 2% от територията на горскостопанската единица да бъдат отделени насаждения за осигуряване на гори във фаза на старост. Особено подходящи за тази цел са естествени насаждения с възраст над 100 години, които не са били обект на стопанска дейност. Препоръчително е горите във фаза на старост да бъдат относително равномерно разпределени на територията, като площта на един комплекс от стари гори да бъде не по-малко от 40 ха. По възможност трябва да се осигури и свързаността на тези комплекси с коридори, които също са съставени от ГФС.

За да може да достигнат характеристиките на горите във фаза на старост, определените насаждения трябва да се остави на естествената им динамика. В тях се не се допуска лесовъдска намеса и извличане на дървесина, освен в случаите на големи природни нарушения /ветровали и каламитети на площи заемащи над 50% от съответната ГФС/.

Приблизително 160 до 230 години са нужни за да се формира гора със характеристики на гора във фаза на старост. Трансформацията от зрели гори към гори във фаза на старост е постепенна и продължителността ѝ зависи много от дървесния състав (видовете достигат за различно време пределна физиологична възраст), условията на месторастене (периодът е по-кратък на добри месторастения, отколкото на бедни) и първоначалната структура на насажденията (при хомогенна структура е по-бавно в сравнение с хетерогенната).

На територията на ТП-ДГС Генерал Тошево са определени следните горски територии – без мероприятия и като гори във фаза на старост, както следва:

| Без мероприятия |          |      | Гори във фаза на старост |          |      |
|-----------------|----------|------|--------------------------|----------|------|
| Отдел           | Подотдел | Площ | Отдел                    | Подотдел | Площ |
| 2               | а        | 5,1  | 2                        | а        | 5,1  |
| 3               | а        | 3,6  | 3                        | а        | 3,6  |
| 3               | б        | 14   | 4                        | г        | 19,7 |
| 4               | в        | 6    | 7                        | б        | 16,4 |
| 4               | г        | 19,7 | 8                        | д        | 4,4  |
| 5               | в        | 11,3 | 9                        | л        | 3,7  |
| 5               | д        | 18,3 |                          | ф        | 3,7  |
| 5               | е        | 1,2  | 11                       | г        | 5    |
| 5               | ж        | 2,5  | 12                       | б        | 7,8  |
| 6               | д        | 12   |                          | в        | 2,5  |
| 6               | л        | 14,8 |                          | ж        | 5,3  |
| 7               | б        | 16,4 | 13                       | к        | 9,3  |
| 8               | б        | 14,6 | 16                       | е        | 13,9 |
| 8               | в        | 2,5  | 19                       | о        | 20,7 |
| 8               | д        | 4,4  | 20                       | в        | 11,7 |
| 8               | н        | 1    | 22                       | ц        | 4,3  |
| 8               | р        | 11,2 | 25                       | б        | 9,5  |
| 9               | а        | 0,7  |                          | о        | 20,4 |
| 9               | д        | 2,3  |                          | п        | 20,2 |
| 9               | л        | 3,7  | 37                       | д        | 3    |
|                 | ф        | 3,7  | 38                       | а        | 0,9  |
| 10              | л        | 7,5  | 39                       | в        | 3,6  |
| 11              | а        | 9,3  | 48                       | а        | 0,6  |
| 11              | б        | 16,6 |                          | з        | 4,2  |
| 11              | г        | 5    | 49                       | а        | 2,7  |
| 12              | б        | 7,8  |                          | г        | 1,4  |

|       |          |      |               |          |      |
|-------|----------|------|---------------|----------|------|
|       | в        | 2,5  |               | ж        | 3    |
|       | ж        | 5,3  | 59            | з        | 3    |
| 13    | а        | 4,1  | 62            | ф        | 5,1  |
| 13    | в        | 2,2  |               | в1       | 0,7  |
| 13    | к        | 9,3  | 63            | х        | 9,7  |
| 14    | а        | 3,4  | 64            | а        | 14,9 |
| 16    | а        | 8,6  |               | г        | 1,2  |
| 16    | б        | 8,2  |               | ж        | 6,3  |
| 16    | е        | 13,9 | 66            | б        | 0,6  |
| 17    | а        | 3    |               | в        | 11,8 |
| 17    | б        | 2,5  |               | з        | 1,7  |
| 17    | в        | 16,2 | 67            | в        | 2,1  |
| 17    | ж        | 6    | 73            | с        | 0,6  |
| 18    | д        | 3,5  | 74            | и        | 10,2 |
| 19    | а        | 12,4 | 76            | л        | 1,3  |
| 19    | б        | 17,4 | 77            | в        | 2,5  |
| 19    | л        | 12,8 |               | р        | 1,9  |
| 19    | о        | 20,7 | 99            | р        | 2,8  |
| 20    | а        | 23,4 |               | щ        | 1,9  |
| 20    | б        | 11   |               | ю        | 5,4  |
| 20    | в        | 11,7 | 102           | в        | 2,9  |
| 22    | ц        | 4,3  |               | л        | 9,2  |
| Отдел | Подотдел | Площ | Отдел         | Подотдел | Площ |
| 25    | б        | 9,5  | 142           | о        | 15,8 |
|       | о        | 20,4 |               | ф        | 7,6  |
|       | п        | 20,2 | Всичко: 325,8 |          |      |
| 37    | д        | 3    |               |          |      |
| 38    | а        | 0,9  |               |          |      |
| 39    | в        | 3,6  |               |          |      |
| 48    | а        | 0,6  |               |          |      |
|       | з        | 4,2  |               |          |      |
| 49    | а        | 2,7  |               |          |      |
|       | г        | 1,4  |               |          |      |
|       | ж        | 3    |               |          |      |
| 59    | з        | 3    |               |          |      |
| 62    | ф        | 5,1  |               |          |      |
|       | в1       | 0,7  |               |          |      |
| 63    | а        | 11,7 |               |          |      |
| 63    | ж        | 1,7  |               |          |      |
| 63    | х        | 9,7  |               |          |      |
| 64    | а        | 14,9 |               |          |      |
|       | г        | 1,2  |               |          |      |
|       | ж        | 6,3  |               |          |      |
| 65    | а        | 10,4 |               |          |      |
| 65    | б        | 22,8 |               |          |      |
| 66    | а        | 25,2 |               |          |      |
| 66    | б        | 0,6  |               |          |      |
|       | в        | 11,8 |               |          |      |
|       | з        | 1,7  |               |          |      |
| 67    | в        | 2,1  |               |          |      |
| 68    | а        | 9,7  |               |          |      |
| 70    | а        | 3,7  |               |          |      |
| 70    | ж        | 10,9 |               |          |      |
| 70    | з        | 8,7  |               |          |      |

|              |                 |             |
|--------------|-----------------|-------------|
| 70           | с               | 7,5         |
| 70           | ф               | 6,6         |
| 70           | ш               | 0,7         |
| 71           | а               | 12,7        |
| 71           | б               | 0,9         |
| 73           | с               | 0,6         |
| 74           | ж               | 4,4         |
| 74           | и               | 10,2        |
| 74           | л               | 9,3         |
| 74           | м               | 1,6         |
| 75           | а               | 5,1         |
| 75           | ж               | 4,9         |
| 75           | л               | 25,6        |
| 76           | л               | 1,3         |
| 77           | в               | 2,5         |
|              | р               | 1,9         |
| 77           | ж               | 8,3         |
| 99           | р               | 2,8         |
|              | щ               | 1,9         |
|              | ю               | 5,4         |
| <b>Отдел</b> | <b>Подотдел</b> | <b>Площ</b> |
| 101          | г               | 2,5         |
| 101          | з               | 0,7         |
| 101          | ц               | 0,5         |
| 102          | в               | 2,9         |
|              | л               | 9,2         |
| 103          | в               | 1           |
| 103          | п               | 8,6         |
| 104          | к               | 16,3        |
| 105          | а               | 17,2        |
| 142          | о               | 15,8        |
|              | ф               | 7,6         |

**Всичко** **845,5**

## ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 3

Мониторингът на тези ГВКС включва извършване на периодични наблюдения и анализ на състоянието на вида гора, чрез теренни наблюдения и разработване и прилагане на отделна програма за всеки вид гора.

1. Програмата за мониторинг трябва да бъде разработена със стандартни оперативни процедури, които да включват ясни индикатори, подходящи за целите на стопанисване. Тя се провежда поне веднъж годишно. Ако е необходимо сезонно отчитане мониторинга може да се прилага по-често, т.е. ако в горскостопанската единица настъпват значими събития само през определени месеци.
2. При теренната работа да се извършва наблюдение на показатели като жизненост на отделните дървета, структура на насаждението, здравословно състояние, наличие на дегенеративни процеси, честотата, размери и разположение на празните пространства, нивата на фрагментация, базовата територия, наличието на сукцесия и нейната посока и т.н. и/или интерпретация на дистанционно получени данни.



3. Трябва да се установят заплахите за видовете гори с ВКС 3 и доколко сериозни са те, и да се определят мерките, които трябва да се вземат за намаляването им.
4. За успешно прилагане на процедурите по мониторинг е необходимо обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да запознае всички с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.
5. При извършване на мониторинга може да се окаже, че плановете за управление не отразяват реалното състояние на горите, заплахите и тенденциите. В такъв случай трябва да се потърси съвет от специалисти, които да определят дали има пропуски в плановете и дали досегашния модел на стопанисване е критичен за опазването на вида екосистема. При установяване необходимост от промяна към по-строг режим на стопанисване, териториите с наличие на ВКС 3 могат да бъдат включени в План за действие за опазване на биоразнообразието в рамките на по-голям ландшафтен обект или могат да бъдат включени в защитени територии.

---

#### **ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).**

---

Тази ВКС се отнася до важните екологични функции на стопанисваната гора. Определени са следните компоненти:

- Гори представляващи единствени източници на питейна вода
- Гори от решаващо значение за водосбора
- Гори с решаващо противоерозионно значение
- Гори с пожарозащитни функции
- Гори с решаващо значение за земеделието и рибарството

---

##### **ВКС 4.1 ГОРИ – ЕДИНСТВЕНИ ИЗТОЧНИЦИ НА ПИТЕЙНА ВОДА**

---

В България за ГВКС се считат всички ЗГГФ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ЗГГФ попадащи в близост до източници за питейно-битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземаването и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

За територията на ТП-ДГС Генерал Тошево тази консервационна стойност попадат следните отдели и подотдели, определени като вододайната зона, обособени с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди. Включените горскостопански единици са определени въз основа на интервюта с персонала на стопанството.

**Таблица № 3.** Списък на отдели и подотдели, определени като вододайни зони за ТП-ДГС Генерал Тшево

| <b>ДГС/ДЛС</b>                      | <b>Отдели</b>     | <b>Площи на отделите</b> |
|-------------------------------------|-------------------|--------------------------|
| <b>Вододайни зони гр/с. ...</b>     | ...               |                          |
| <b>Водохващания за питейни цели</b> |                   |                          |
| <b>Вододайна зона на яз.Дрян</b>    | 112-а, б, в, г, е | 31,6 ха                  |
| <b>Вододайна зона на река ...</b>   |                   |                          |
| <b>Каптажи гр. ...</b>              |                   |                          |

|                         |            |         |
|-------------------------|------------|---------|
| Каптажи с. ...          |            |         |
| Горски чешми и кладенци | 76-ж, 80-4 | 15,7 ха |

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.1

1. До обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., се използват следните общи препоръки за лесовъдска намеса:

- ✓ Да се подпомага създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии във водосбора с гора;
- ✓ Пълнотата на насажденията във водосбора да не намалява под 0.5, но и да не е висока от 0.8, тъй като се увеличава процента на евапотранспирация;
- ✓ Забрана за използване на голи сечи;
- ✓ Зоните в непосредствена близост до водоизточниците изискват повече внимание, минимално нарушаване на земната повърхност при извоз на дървесина, дърводобив с много ниска интензивност или липса на такъв.

2. Трябва да се извършва обучение на персонала, който участва в горскостопанските мероприятия. Обучението трябва да запознае персонала с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за опазване на тези стойности.

3. След обособяване на санитарно-охранителни зони за източниците на питейна вода, съгласно Наредба 3 от 2000 г., горскостопанските мероприятия трябва да се съобразяват с посочените в нея режими на стопанисване и опазване.

4. В процеса на учредяване на СОЗ, стопаните трябва да търсят компенсиране на пропуснатите ползи или увеличени разходи при стопанисването на горите .

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.1

Горските стопани трябва да използват мониторинга на водите, извършван от компетентните органи – РИОСВ, басейновите дирекции или водностопанските фирми.

---

#### ВКС 4.2. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА ВОДНИЯ ОТТОК ВЪВ ВОДОСБОРИТЕ

---

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, които представляват:

1. ЗГГФ попадащи във водосборите на поройни водни течения, чиято лесистост надхвърля 40%;
2. Съобщества на клек (*Pinus mugo*);
3. ЗГГФ представляващи горна граница на гората (ГГГ), определени по реда на ЗГ или попадащи в 200 метрова ивица под ГГГ;
4. Крайречни естествени гори от *Q. Pedunculiflora*, *Q. Robur*, *Fr. Oxycarpa*, *Ulmus minor*, *U. Laevis*, *Salix alba*, *Alnus glutinosa*, *Populus alba*, *P. Nigra*, *Platanus orientalis*, попадащи в заливаемата тераса на речното течение;
5. Горите между дигата и десния бряг на р. Дунав, горите на островите и 200 метровата ивица от високия бряг на реката;
6. Гори в 100 метровата ивица на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг);
7. ЗГГФ попадащи в санитарно-охранителна зона 3 на язовирите чието основно предназначение е за питейни нужди, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г.

#### ВКС 4.3 ГОРИ С РЕШАВАЩО ПРОТИВОЕРОЗИОННО ЗНАЧЕНИЕ

В България за ГВКС се приемат всички ЗГГФ, представляващи:

1. ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;
2. Гори създадени по технически проекти за борба с ерозията, корекционни, брегозащитни и колматажни горски пояси.
3. Гори предпазващи населени места или комуникации, разположени на пътя на паднали до момента лавини по данни от Планинската спасителна служба, гори в снегосборна област с наклон между 20°–50°, както и такива разположени под обезлесена снегосборна област с дължина над 200 м. И наклон над 20°;

За територията на ТП-ДГС Генерал Тошево са определени ГВКС, покриващи изискванията на т. 1 и т.2 от определението, съгласно Националното ръководство за определяне на ГВКС.

**ЗГГФ с наклон над 30° (или по-малък, при разположение под обработваеми земи, поляни, голини, редини, които са с наклон над 10° и дължина по-голяма от 200 м) с площ над 1 ha и пълнота над 0,6;**

Гори с наклон над 30° – отдели/подотдели, площите им :

| № по ред | отдел | подотдел | Площ /ха/ | № по ред | отдел | подотдел | Площ/ха/ | № по ред | отдел | подотдел | Площ/ха/ |
|----------|-------|----------|-----------|----------|-------|----------|----------|----------|-------|----------|----------|
| 1        | 4     | в        | 6.0       | 9        | 64    | а        | 14.9     | 17       | 77    | м        | 7.6      |
| 2        | 5     | в        | 11.3      | 10       | 65    | а        | 10.4     | 18       | 77    | Д1       | 6.0      |
| 3        | 8     | б        | 14.6      | 11       | 70    | ж        | 10.9     | 19       | 81    | а        | 2.8      |
| 4        | 11    | а        | 9.3       | 12       | 70    | з        | 8.7      | 20       | 81    | л        | 4.1      |
| 5        | 11    | г        | 5.0       | 13       | 75    | б        | 2.9      | 21       | 81    | у        | 2.0      |
| 6        | 12    | б        | 7.8       | 14       | 75    | ж        | 4.9      |          |       |          |          |
| 7        | 19    | а        | 12.4      | 15       | 76    | н        | 3.9      |          |       |          |          |
| 8        | 63    | ж        | 1.7       | 16       | 77    | ж        | 8.3      |          |       |          |          |

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.3

1. Стопанисването на гори, представляващи ВКС 4.3. трябва да е насочено към ограничаване опасността от развитие на ерозионни процеси.

2. Планирането и стопанските дейности в ГВКС се съобразяват с ВКС 4.3. Като общи препоръки за лесовъдска намеса могат да се посочат:

В горите с решаващо противоерозионно значение:

- ✓ Да се използват лесовъдски системи, осигуряващи постоянно покритие на горските територии с гора, като пълнотата на насажденията не се намалява под 0.5;
- ✓ Да се извеждат навреме отгледните мероприятия, особено в горските култури, за да се осигурят жизнеността и устойчивостта на насажденията;

- ✓ Когато пред насаждение от списъка на ГВКС 4.3 са поставени допълнително една или повече цели (напр. курортни гори), лесовъдските мероприятия трябва да постигнат баланс между тях, но като приоритет остава осигуряване на противоерозионната функция;
- ✓ Подпомага се създаването и поддържането на смесени насаждения с неравномерна пространствена структура;
- ✓ При много стръмни терени (31-45о) не се водят голи сечи и краткосрочно постепенни сечи;
- ✓ При каменливи и урвести терени (над 45о) да не се провеждат стопански мероприятия;
- ✓ При извеждането на сеч да се използват техника и технологии, с които в минимална степен се нарушава растителната и почвената покривка;
- ✓ При нужда се провеждат залесителни мероприятия, като с предимство се използва коренната горскодървесна растителност;

В горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи:

- ✓ Не се допуска извеждането на сечи;
- ✓ Провеждат се мероприятия за подпомагане на допълнително настаняване на растителност;
- ✓ Предвиждат се мероприятия за заздравяване устойчивостта в основата на склона при водни течения (включва изграждането на технически съоръжения за формиране на профил на равновесие).

3. Да се определят и картират пътищата и временни складове, които имат нужда от рехабилитация. След провеждането на дърводобива задължително се извършват необходимите възстановителни мероприятия, съобразно нарушенията на терена.

4. Да се разработят планове или правила за рехабилитация на нарушени или други територии, заплашени от ерозия и/или, в които мониторингът показва повишени нива на ерозия.

5. Препоръчва се провеждане на обучение на персонала, участващ в горскостопанските мероприятия, което трябва да го запознае с ограниченията предизвикани от наличието на ВКС и мерките за неговото опазване.

## ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.3

1. Препоръчително е да се осъществят контакти и консултации със специалисти от РИОСВ.

2. За горите с решаващо противоерозионно значение да се извършва два вида мониторинг – краткосрочен и дългосрочен:

- ✓ краткосрочен – наличие на прояви на съвременна ерозия (засегната площ). Наблюдение – всяка година;
- ✓ дългосрочен – правят се измервания на мощността на почвения профил и мъртвата горска постилка (МГП). Наблюдение – през 10 г.

3. За горите с решаващо значение против формиране на срутища и сипеи се отчита динамиката на следните параметри:

- ✓ При формиран сипеи се отчита обема на отложените материали;

- ✓ Площна динамика на свлачището;
- ✓ Площна (обемна) динамика на зоната на разрушаване;

Наблюденията се извършват всяка година.

#### ВКС 4.4. ГОРИ, КОИТО ПРЕДСТАВЛЯВАТ БАРИЕРА ЗА РАЗПРОСТРАНЕНИЕТО НА ПОЖАРИ

За ГВКС се приемат всички широколистни гори разположени между иглолистни насаждения, между иглолистни насаждения и населени места, между иглолистни насаждения и земи с различно селскостопанско ползване, имащи ширина на насаждението минимум 100 м. И максимум 250 м. И състав включващ всички широколистни видове без бреза, акация и топови култивари.

#### ВКС 4.5. ГОРИ С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪСТОЯНИЕТО НА СЕЛСКОСТОПАНСКИТЕ ДЕЙНОСТИ (ЗЕМЕДЕЛИЕ, РИБНИ ЗАПАСИ) И ЗА ЗАЩИТАТА НА ИНФРАСТРУКТУРНИТЕ ОБЕКТИ

Всички гори с критично въздействие върху горските функции, от които зависят земеделието, състоянието на рибните запаси, защитата на инженерни съоръжения са ГВКС, когато представляват:

1. Ивично разположени гори, в съседство с обработваеми земи, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, когато широчината на горската ивица не е по-голяма от 100 м;
2. Крайречни гори доминирани от различни представители на род *Salix* по брега на река Дунав и нейните острови, заливани при високи водни стоежи на реката, както и по бреговете на реките Марица, Тунджа, Места, Струма, Арда, Лом, Цибрица, Огоста, Скът, Искър, Янтра, Вит, Съзлийка, Стряма, Осъм, Русенски Лом, Камчия, Велека, Резовска (Българския бряг).
3. Гори създадени за защита на инженерни съоръжения.

За територията на ТП-ДГС Генерал Тошево са идентифицирани гори, които отговарят на определението за ВКС 4.5, свързани със защита на инженерни съоръжения.

**Таблица 4.** Списък на отдели и подотдели, представляващи ВКС 4.5

\*защитна ивица ж.п. линия

| №  | отдел | подотдел | Площ<br>/ ха / | №  | Отдел | подотдел | Площ<br>/ ха / |
|----|-------|----------|----------------|----|-------|----------|----------------|
| 1  | 125   | а        | 2.0            | 15 | 382   | д        | 1.6            |
| 2  | 125   | б        | 0.5            | 16 | 382   | е        | 3.5            |
| 3  | 125   | в        | 3.8            | 17 | 382   | ж        | 4.7            |
| 4  | 381   | е        | 0.3            | 18 | 382   | з        | 0.2            |
| 5  | 381   | ж        | 0.9            | 19 | 382   | 1        | 1.2            |
| 6  | 381   | з        | 0.9            | 20 | 382   | 2        | 1.7            |
| 7  | 381   | и        | 0.3            | 21 | 383   | а        | 0.3            |
| 8  | 381   | к        | 2.6            | 22 | 383   | б        | 0.7            |
| 9  | 381   | л        | 1.0            | 23 | 383   | в        | 0.8            |
| 10 | 381   | 3        | 0.6            | 24 | 383   | г        | 0.6            |
| 11 | 382   | а        | 0.7            | 25 | 1454  | а        | 0.1            |
| 12 | 382   | б        | 0.3            | 26 | 1463  | а        | 0.2            |
| 13 | 382   | в        | 0.5            | 27 |       |          |                |
| 14 | 382   | г        | 1.9            | 28 |       |          |                |

\*защитна ивица газопровод

| №  | отдел | подотдел | Площ<br>/ ха / | №  | Отдел | подотдел | Площ<br>/ ха / | №  | Отдел | подотдел | Площ<br>/ ха / |
|----|-------|----------|----------------|----|-------|----------|----------------|----|-------|----------|----------------|
| 1  | 119   | о        | 0.2            | 18 | 1361  | 1        | 0.1            | 35 | 1347  | б        | 0.2            |
| 2  | 119   | п        | 0.6            | 19 | 1363  | а        | 0.2            | 36 | 1347  | в        | 0.2            |
| 3  | 119   | р        | 0.2            | 20 | 1379  | а        | 0.2            | 37 | 1348  | в        | 0.3            |
| 4  | 119   | с        | 0.2            | 21 | 1379  | б        | 0.4            | 38 | 1348  | 1        | 0.1            |
| 5  | 119   | т        | 0.2            | 22 | 1379  | 1        | 0.2            | 39 | 1349  | б        | 0.3            |
| 6  | 119   | 1        | 0.2            | 23 | 1488  | в        | 0.3            | 40 | 1349  | 1        | 0.1            |
| 7  | 123   | л        | 8.8            | 24 | 1488  | 1        | 0.2            | 41 | 1350  | б        | 0.4            |
| 8  | 123   | 4        | 0.4            | 25 | 1489  | 1        | 0.6            | 42 | 1352  | б        | 0.2            |
| 9  | 126   | б        | 1.1            | 26 | 1492  | б        | 0.4            | 43 | 1352  | в        | 0.1            |
| 10 | 126   | д        | 0.3            | 27 | 1492  | 1        | 0.2            | 44 | 1352  | 1        | 0.1            |
| 11 | 126   | 1        | 0.2            | 28 | 1499  | в        | 0.3            | 45 | 1502  | в        | 0.2            |
| 12 | 1295  | г        | 0.4            | 29 | 1499  | 1        | 0.1            | 46 | 1502  | 1        | 0.1            |
| 13 | 1295  | д        | 0.4            | 30 | 1302  | 1        | 0.1            | 47 | 1502  | 2        | 0.1            |
| 14 | 1295  | 1        | 0.4            | 31 | 1302  | 2        | 0.4            | 48 | 1504  | б        | 0.5            |
| 15 | 1297  | в        | 0.1            | 32 | 1312  | б        | 0.3            | 49 | 1504  | в        | 1.0            |
| 16 | 1297  | г        | 0.2            | 33 | 1312  | 1        | 0.1            | 50 | 1505  | а        | 0.5            |
| 17 | 1297  | 1        | 0.1            | 34 | 1344  | а        | 2.5            | 51 | 1529  | б        | 0.5            |
|    |       |          |                |    |       |          |                | 52 | 1529  | 1        | 0.1            |
|    |       |          |                |    |       |          |                | 53 | 1530  | в        | 0.2            |

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

В горите за защита на инженерни съоръжения се препоръчва отгледните сечи да се водят с умерена интензивност. Възобновителните мероприятия трябва да осигурят плавен преход между старото и новото поколение гора, при което да не се намаляват съществено защитните функции. Това изисква прилагане на сечи с дълъг възобновителен период.

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

След провеждане на лесовъдски мероприятия е необходимо да се следи за изменения във състоянието и изпълнението на функции на гората като защитен фактор.

На територията на стопанството са определени като ВКС 4.5 и защитните горски пояси описани по подотдели и площ в приложението към настоящия доклад.

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ НА ВКС 4.5

1. Необходимо да се оцени реалните и потенциални заплахы за ключовите горски функции от горскостопанските дейности. След оценката да се извършат и консултации с местните общности,

съответните експерти и органи за да се получи информация за въздействието на други дейности върху идентифицираните горски територии и да се предприемат мерки за намаляване на потенциални бъдещи заплахи.

2. След оценката на заплахите, да се разработят мерки за запазване или възстановяване на нарушени територии / функции.

3. За горите, създадени или функциониращи като полезащитни горски пояси, с най-добър ефект в практиката се утвърждава ажурният (продухваем) тип полезащитен пояс. Би следвало стопанисването да е насочено към оформянето и подържането именно на такъв тип пояси, чрез формиране на дървесен (горен) етаж и храстов (долен) етаж, като ажурността по цялата височина е не по-малка от 50% при равномерно разположение по дължина..

#### ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА МОНИТОРИНГ НА ВКС 4.5

За горите, представляващи ГВКС 4.5, да се организира и прилага система за годишен мониторинг, която да отчита състоянието и измененията в ключови параметри на тези гори. Да се използват съвременни картови материали и теренна информация. Необходимо е да се следи за изменения на добивите в обработваемите земи и на рибните ресурси в съответните територии.

---

#### **ВКС 5. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ ОСНОВНИТЕ НУЖДИ НА МЕСТНОТО НАСЕЛЕНИЕ (ПОМИНЪК, ПРЕПИТАНИЕ, БИТОВИ НУЖДИ, ЗДРАВЕ)**

---

Тази ВКС се различава от биологичните и екологични стойности по участието на местните общности в ползването и управлението на гората. При определянето и трябва да се оцени потенциалната зависимост на местното население от ресурсите, които им дава гората.

Една гора може да има статут на гора с ВКС, ако местните общности получават от нея жизненоважни горива, храни, фураж, лекарства, или материали за строителството, без да имат леснодостъпни алтернативи за тяхното набавяне. В такива случаи високата консервационна стойност изрично се определя като една или повече от тези основни потребности. Ако хората от някоя общност получават приходите си единствено от дадена гора и нямат алтернативен източник на доходи, то тази гора има ВКС.

Съгласно националното ръководство за определяне на ГВКС, в България следните ресурси могат да характеризират ВКС 5, според нивото на зависимост на местното население от тях, наличието на лесно достъпни заместители и взаимодействието с други ВКС:

- ✓ Дърва за огрев и битови нужди
- ✓ Паша и фураж – сено и листна маса
- ✓ Гъби
- ✓ Други недървесни продукти – лечебни растения, горски плодове, охлюви, продукти от лов и други (недървесни горски продукти, с които може да се търгува, включително уловени животни, смоли, плодове, и т.н.)
- ✓ Водоснабдяване (вода за пиене и за всекидневни нужди – виж ВКС 4.1)

1.Годишно ползване на дървесина по ГСП от 2015г. -25312 куб.м. лежаща маса.

2.Продажба за промишлен дърводобив, продажба на физически лица и по чл.193 и 116б от Закона за горите:

| Година | Общо продажби,<br>куб.м. | В това число            |                                            |
|--------|--------------------------|-------------------------|--------------------------------------------|
|        |                          | Промислен<br>дърводобив | Физически лица, чл.193<br>и чл.116 б от ЗГ |
| 1      | 2                        | 3                       | 4                                          |
| 2011   | 31132                    | 27265                   | 3867                                       |
| 2012   | 33504                    | 28966                   | 4538                                       |
| 2013   | 24865                    | 21196                   | 3669                                       |
| 2014   | 24025                    | 20454                   | 3571                                       |
| 2015   | 27326                    | 22319                   | 5007                                       |

3. Паша в горските територии-съгласно приложените писма на ТП-ДГС Генерал Тошево към Община Крушари и Община Генерал Тошево и техни Заповеди за забрана на паша в ДГТ.

4. Странични ползвания:

4.1 Съгласно ГСП от 2015г.:

В горските територии на **I ГСУ "Крушари"** могат да се добиват средногодишно по 8 тона горски плодове, по 1,4 тона липов цвят и по 90 кг билки. Необходимо е също да се осигурят средногодишно по 1,2 дка за изграждане на пчелини.

В горските територии на **II ГСУ "Ген. Тошево"** могат да се добиват средногодишно по 18 тона горски плодове, по 300 кг липов цвят и по 40 кг билки. Необходимо е също да се осигурят средногодишно по 1,1 дка за изграждане на пчелини.

4.2 Ползване на странични горски продукти за последните десет години:

| Странични ползвания | м<br>я<br>р<br>к<br>а | Г о д и н и |       |       |       |       |       |       |        |        |       | Средно-<br>годишно | по ЛУП<br>годишно | % спрямо<br>ЛУП |
|---------------------|-----------------------|-------------|-------|-------|-------|-------|-------|-------|--------|--------|-------|--------------------|-------------------|-----------------|
|                     |                       | 2005        | 2006  | 2007  | 2008  | 2009  | 2010  | 2011  | 2012   | 2013   | 2014  |                    |                   |                 |
| 1. Паша             |                       |             |       |       |       |       |       |       |        |        |       |                    |                   |                 |
| а) обща площ        | ха                    | 4205        | 4205  | 4205  | 4205  | 4205  | 4205  | 2200  | 2200   | 2123   | 2123  | 3388               | 4205              | 80.57           |
| б) едър добитък     | бр                    | 2624        | 873   | 1285  | 995   | 827   | 551   | 398   | 159    | 401    | 737   | 885                | 2585              | 34.23           |
| в) дребен добитък   | бр                    | 5031        | 3975  | 5852  | 3748  | 3294  | 3234  | 115   | 705    | 2457   | 4922  | 3333               | 15512             | 21.49           |
| 4. Горски плодове   | кг                    | 23000       | 43000 | 30000 | 13000 | 18713 | 19941 | 25870 | 35740  | 28030  | 23130 | 26042              | -                 | -               |
| 5. Билки            | кг                    | -           | -     | -     | -     | -     | -     | -     | -      | 1000   | 300   | 130                | -                 | -               |
| 6. Липов цвят       | кг                    | 1000        | 1000  | 7200  | 480   | 1000  | 2800  |       |        | 2770   |       | 1625               | -                 | -               |
| 7. Място за пчелин  | дка                   | -           | -     | -     | -     | -     | -     | -     | 11.779 | 11.500 | -     | 2.328              | -                 | -               |

4.3 На територията на стопанството не са регистрирани изкупвателни пунктове.

5. Ловно стопанство:

5.1 Основни видове едър дивеч-Благороден елен, Сърна, Дива свиня.

5.2 Основни видове местен дивеч-Заяк, Фазан, Яребица.

5.3 Основни видове мигриращ дивеч-пъдпъдък, гривяк, патица, гъска и др.

5.4 Основни видове хищници-вълк, чакал, лисица, язовец, порове, бялка, сврака, врани и др.

5.5 Разпределение на ловната площ на стопанството:

5.5.1 Държавен дивечовъден участък-общо 8 броя ловностопански комплекси.

5.5.2 Предоставен ловностопански район-общо 30 броя ловни дружини към 3 броя ловни сдружения.

5.6 Численост на популациите дивеч, съгласно проведената таксация през пролетта на 2015г., както следва:

Благороден елен-75; Сърна-326; Дива свиня-310; Заяк-4565; Фазан - 5136; Яребица-3778; Чакал-248; Лисица-360; Дива котка-145; Бялка-77; Язовец-124; Черен пор-60; Скитащо куче-386; Скитаща котка - 93; Сврака-1070; Сива врана-205; Посевна врана - 74; Чавка-189

**ПРЕПОРЪКИ И УКАЗАНИЯ ЗА СТОПАНИСВАНЕ И МОНИТОРИНГ НА РЕСУРСИТЕ,**



Като общи препоръки за управлението на горите в ТП-ДГС Генерал Тошево с цел съхраняване на социалната им значимост може да се каже:

- ✓ Най-уязвима група по отношение гарантирането на дървата за огрев са жителите в селата. ТП - ДГС Генерал Тошево трябва да предвижда възможности за задоволяване на нуждите на домакинствата, които средно за страната са определен на около 10 м<sup>3</sup> дърва на домакинство за отоплителен сезон;
- ✓ Да продължат да се ползват и да се развиват възможностите за допълнителни приходи от събиране на такси по съответните тарифи за ползване на недървесни горски продукти и извършване на туристически дейности в горските територии, като това се планира въз основа на програма за ползване базирана на инвентаризация на всички горски ресурси и норми за устойчивото им ползване и възпроизводство;
- ✓ Да не се извършват залесявания с не-типични и не-местни видове;
- ✓ Мероприятията да се планират и обхващат цялата територия на горскостопанските единици;
- ✓ Да се актуализира Горскостопанският план на стопанството, отчитайки действителното състояние на насажденията, както и да не се превишават по обем и интензивност ползванията определени в същия Горскостопански план.

---

#### **ВКС 6. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, С РЕШАВАЩО ЗНАЧЕНИЕ ЗА СЪХРАНЯВАНЕ КУЛТУРНИ ЦЕННОСТИ И ТРАДИЦИИ, РЕЛИГИОЗНА И ЕТНИЧЕСКА ИДЕНТИЧНОСТ**

---

Една гора може да се обяви за ГВКС, ако притежава или осигурява стойности, без които местната общност би претърпяла драстична промяна в културата, или за които общността няма алтернатива. Съгласно нормативната уредба в страната около 40 000 обекта на културно-историческото наследство в България имат статут на паметник на културата. Част от тях попадат в гори или са тясно свързани с горски територии.

**Такива ГВКС в България, съдържащи ВКС 6, са всички:**

- 1. Гори и земи от горския фонд попадащи в 500 м ивица около манастирите;**
- 2. Гори или земи от горския фонд попадащи в 100 м ивица около параклиси, оброчища, аязма, текета, определени по приложения списък в *Приложение 6* и при консултации с местните хора;**
- 3. Гори или земи от горския фонд попадащи в границите на паметниците на културата или в техните охранителни зони, определени по реда на Закона за Паметниците на Културата (ЗПК);**
- 4. Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции посочени в приложения списък по *Приложение 6*.**

Гори или земи от горския фонд попадащи в ивица от 100 м около територии, традиционно свързани с провеждането в тях на събори, надпявания и други мероприятия, носещи стойност за съхраняване на културното наследство и националните традиции посочени в приложения списък по *Приложение 6*.

